

കായേന വാചാ മനസേന്ദ്രിയൈർവ്വാ
 ബുദ്ധ്യാഽഽത്മനാ വാഽനുസൃത സ്വഭാവാൽ
 കരോതി യദ്യത് സകലം പരസ്മൈ
 നാരയണായേതി സമർപ്പയേത്തത് (11-2-36)
 സർവ്വഭൂതേഷു യഃ പശ്യേത് ഭഗവദ്ഭാവമാത്മനഃ
 ഭൂതാനി ഭഗവത്യാത്മന്യേഷ ഭാഗവദോത്തമഃ (11-2-45)
 ഈശ്വരേ തദധീനേഷു ബാലിശേഷു ദ്വിഷത്സു ച
 പ്രേമമൈത്രികൃപോപേക്ഷാ യഃ കരോതി സ മധ്യമഃ (11-2-46)
 അർച്ചായമേവ ഹരയേ പുജാം യഃ ശ്രദ്ധയേഹതേ
 ന തദ്ഭക്തേഷു ചാന്യേഷു സ ഭക്തഃ പ്രാകൃതഃ സ്മൃതഃ (11-2-47)

മാമുനിയായ കവി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:

പരമപുരുഷനെ സാക്ഷാൽക്കരിക്കുവാൻ എന്തെല്ലാം പാതകങ്ങളുണ്ടോ എന്തെല്ലാം അഭ്യാസമാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ടോ അവയെല്ലാം നല്ലതു തന്നെ. എന്നാൽ ഭഗവാന്റെ പദകമലങ്ങളെ പൂജിക്കുകയാണ് ഏറ്റവും സുരക്ഷമായ മാർഗ്ഗം. അതിലൂടെ ഒരുവൻ വേഗത്തിൽ നിർഭയതം ലഭിക്കുന്നു. ഭഗവൽനിർദ്ദേശിതമായ പാതയിലൂടെ ചലിക്കുന്നവർ വഴിതെറ്റിപ്പോവുകയില്ല. അയാൾ കണ്ണുമുടികെട്ടി ഓടുകയാണെങ്കിൽക്കൂടി ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തെത്തിച്ചേരുന്നതാണ്. ഭഗവാനെ ശരിയായി പൂജിക്കുന്നയാൾ തന്റെ ചിന്തകളെയും, വാക്കുകളെയും, പ്രവൃത്തികളെയും സ്വധർമ്മമനുസരിച്ച് ഭഗവാനിലർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. പരംപൊരുളായ ഭഗവാൻ നാരായണനെ പൂജിക്കാൻ മനസാ-വാചാ-കർമ്മണാ അയാൾ സദാ ജാഗരുകനാണ്. അങ്ങിനെ അയാൾ ദേഹബുദ്ധി മുലമുണ്ടായ ദൈവഭാവം ഇല്ലാതാക്കി ഭയത്തിന്റെ മുലകാരണത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നു.

അയാൾ ഭഗവാനെ തന്റെ ഗുരുവായും സ്വന്തം ആത്മാവായും ദർശിക്കണം. ദൈവഭാവമെന്നത് സ്വപ്നം പോലെയാണ്. അതൊരു മാനസീകവ്യാപാരമത്രെ. ഇതിനിടയിൽ അയാൾ മനസ്സിനെ എല്ലാ ഉപാധികളിൽ നിന്നും സ്വതന്ത്രമാക്കണം. അയാൾ ക്ഷണത്തിൽ ഭയവിമോചിതനാവുന്നതാണ്. എല്ലാ സാമൂഹികാചാരങ്ങൾക്കും അതീതനായി ഭഗവാന്റെ ലീലാവിലാസങ്ങളിൽ മനസ്സുറപ്പിച്ച് അയാൾ സ്വതന്ത്രനായി നടക്കട്ടെ. എല്ലാ ചരാചരങ്ങളെയും വണങ്ങി സ്വശരീരത്തെ ഭഗവൽശരീരമെന്നു കരുതി ജീവിക്കുന്ന അയാളിൽ ഭഗവദ് പ്രേമവും, പരമസാക്ഷാൽകാരവും, ലൗകീകതയിലുള്ള വിരക്തിയും ഒരേസമയം പ്രകടിതമാവുന്നു.

മഹർഷിയായ ഹരി പറഞ്ഞു:

“ആരൊരുവൻ ആത്മാവിൽ എല്ലാവരെയും ദർശിക്കുന്നുവോ, അതിനെ പരമാത്മാവായി അറിയുന്നുവോ, സകലജീവജാലങ്ങളിലെയും ആത്മാവിനെ ഈശ്വരനായി അറിയുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അയാളാണ് ഉത്തമനായ ദൈവപുരുഷൻ. ആരൊരുവൻ ഭഗവാനിൽ ഭക്തനാണോ, ഭഗവൽഭക്തരോട് സൗഹൃദത്തിലാണോ, അജ്ഞാനികളിൽ ദയാവായ്പുള്ളവനാണോ, ശത്രുക്കളോട് ശത്രു-മിത്ര ഭാവമില്ലാത്തവനാണോ അയാൾ മദ്ധ്യമനായ ദൈവപുരുഷൻ. ആരൊരുവൻ ഭഗവാനെ മുർത്തിപൂജയിലൂടെ ഉപാസിക്കുകയും എന്നാൽ ഭഗവൽഭക്തരിലും മറ്റുള്ളവരിലും ഈശ്വരനെ ദർശിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അയാൾ ഏറ്റവും താഴ്ന്നനിലയിലുള്ള ദൈവപുരുഷനത്രെ.”

ആരൊരുവൻ ഈ ലോകത്തെ ഭഗവാന്റെ മായാശക്തിയുടെ പ്രകടിതരൂപം മാത്രമാണെന്നറിയുന്നുവോ അയാൾ ആ മായയിൽ സ്വയം നഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. അയാളിൽ സുഖാസ്വാദനത്തിനുള്ള ആസക്തി ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് കർമ്മങ്ങൾ അയാളെ ബന്ധിക്കുന്നില്ല. അങ്ങിനെ ജനനമരണങ്ങളിൽ നിന്നും അയാൾ മോചിതനാവുന്നു. ഭഗവൽഭക്തന് കുലാഭിമാനമോ, ധനാഭിമാനമോ ഇല്ല. തന്റെ സ്വത്തുക്കളെ അധീനത്തിൽ വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്റെ ദുരിതവും അയാൾക്ക് അനുഭവിക്കേണ്ടതില്ല. സദാ ഭഗവൽസ്മരണയിൽ ജീവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അയാളിൽ അജ്ഞാനത്തിന്റെ തീവ്രജ്വരം ഇല്ലാതാകുന്നു. ഭഗവൽനാമം ഹൃദയത്തിൽ സിംഹാസനസ്ഥമാകയാൽ എല്ലാ പാപങ്ങളും അയാളിൽ ഇല്ലാതാവുന്നു.